

АПЯВАЦЬ СУЧАСНАСЦЬ, ВУЧЫЦА Ў НАРОДА

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

ку да вяртацца адчувальна некая пагода. Толькі сапраўднымі вясёлымі і эмісіюнальнымі інтэрмедзіямі, песнямі і куплетамі, напісанымі рукою вопытнага майстра слова і музыкі, мы можам закрыць дарогу на эстраду рознай халтуры, пошліцца і безустойнасці. Хто ж, як не літаратары і кампазітары рэспублікі ў гэтай садружнасці з выканаўцамі, якія пачынаюць моцна аснова сапраўды нацыянальнага эстраднага мастацтва?

Далей у сваім выступленні І. Палавкоўскі закранае пытанні крытыкі, якая, на яго погляд, часам не зусім аб'ектыўна аспявае работу творчага калектыву. Ён радзіць для больш строгага складання праграм публічных канцэртаў наладжваць папярэднюю праслухоўванне новых буйных твораў пры ўдзеле шырокай грамадскасці і абавязковым адкрытым іх абмеркаваннем.

Ці патрэбна нам бытавая музыка, музыка для быту? — такое пытанне закранаў намеснік дырэктара Інстытута мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору А. Залескі. Саларыяты, цыпер шырокіх калы, грамадскія, наш друк эмітаваў за тое, каб дапамагчы саветаму народу стварыць новыя звычкі і абрады, каб пераасэнсавалі ўсе абрады ў старажытных і абрадах і каб гэта ўвайшло ў быт нашых людзей. І вось у гэтых адносінах вельмі вялікую ролю павінна адыграць музыка. Камсамольскае вяселье, дзень нараджэння дзіці — гэтыя радасныя, шчаслівыя падзеі ў жыцці чалавека патрабуюць адпаведных радасных, вясёлых песень, якіх, на жаль, нашы кампазітары пачаўшы што не напісалі. Няма ў нас масавых песень, прасякнёных розным грамадскім пачуццём, калі, напрыклад, праводзіць юнакоў у Савецкую Армію або калі прадстаўнікі грамадства ці раісавата ўраджаюць малодзых людзей пашпарт і г. д. Бытавая музыка, песні для розных сямейных свят і навогул для сэрца, для душы нашых патрыяты, і кампазітарам варта гэта ўважліва ў сваёй адукацыйнай працы.

Старэйшая беларуская музыказнаўца Л. Мухарынская ў пачатку

сваёй выступлення пашкадавала, што на а'езд не запрашалі, хоць бы некалькі вядучых самадзейных харавых калектываў, якія славацца сваім народна-песенным багаццем. Пасля гэтага яна пачала размову аб беларускай сімфанічнай музыцы, аб апошніх дасягненнях у гэтым жанры. Л. Мухарынская адзначае пашырэнне тэматыкі і кола музычных вобразаў у творчасці кампазітараў старажытнага пакалення (у прыватнасці, яна мела на ўвазе Шостую сімфонію М. Алядзюка). Прамоўца стасуе адчувальна аб першых сімфоніях У. Чароднічкі, Р. Бутвілюскага і Д. Смольскага. Аб сімфоніі апошняга а'езд на музыкантаў гаворыць як аб свежым творы, які захаляе сваёй глыбінёй, шчырацю. Палемізуючы з А. Кельбергам, Л. Мухарынская абав'язвае яго сцвярджаць адносна «надуманасці» і «штучнасці» задумкі сімфоніі Л. Абелішчы.

— З праслуханых твораў вядома, — кажаў музыкантаўца В. Смольскі, — што кампазітарская моладзь на гэтым а'ездзе пачала сапраўднае майстэрства. Музыка ёсць а'ездзе вельмі эмацыянальнай, выразнай і сучаснай у поўным сэнсе гэтага слова.

Ён адзначае, што беларускія кампазітары яшчэ слаба працуюць у вельмі важным оперна-балетным жанры, не ствараюць для музычнай сцэны новых твораў з вобразамі герояў нашых дзён. Прамоўца выступіў з рэзкай крытыкай у адрас оперы «Калочая ружа», у якой, на яго думку, тэматызм і інтанацыйная сфера скіраваны да меладраматычнага надрыўу і балястнасці. Мінэ зазначае, гаворыць В. Смольскі, пачаўшы «Калочая ружа» — гэта нямой пачаў.

Большую частку свайго выступлення гасць з Украіны — кампазітар Л. Калядука — прысвятиў пытанню падрыхтоўкі музычнай моладзі, у тым ліку стварэнняў музыкі. Ён кажаў, што як на Украіне, так і ў Беларусі ў народзе ёсць нямаюць самабытных талентаў, але іх трэба толькі выявіць, знайсці і па-сапраўднаму заахвіць з імі музыкай адукацыі. Асабліва неабходна ўпарадкаваць сістэму падрыхтоўкі будучых музыкантаў у нашых спецыяльных школах-адукацыйных цэнтрах, адкуль галоўным чынам прыходзіць студэнтаў у кансерваторыю. Л. Калядука адзначае, што беларускія кампазітары ў сваёй сімфанічнай творчасці мала аддаюць увагу нацыянальнаму фальклору.

Музыказнаўца А. Ракава ў асноўным вяла размову аб беларускіх масавых песнях, аб тым, што яны яшчэ не заваявалі шырокага прызнання ў народзе і не гукаць на ўсеагульную эстраду. Чаму так атрымаваўся? — пытае прамоўца. — У нашых песнях заахвіць збыццё меладзічнага афарызму, блізкае рытмічнага малюнка і гарманічнай мовы, а некаторыя афарызмы проста паўтараюць саміх сябе. Іншы раз у песнях сустракаюцца саладзінныя інтанацыі, як, напрыклад, у песні «З другамі Ю. Семіянік». «Я люблю Ю. Алоўнікава з кінафільма «Вясняны навалыны». Дарэчы, нашы кампазітары, працуючы ў галіне музыкі для кіно, не стварылі яшчэ ніводнай песні, якая б з кінакарэя адразу ішла ў жыццё, у народ. У стварэнні беларускай саваецкай песні вялікую ролю адыгравае садружнасць кампазітараў і паэтаў. На жаль, у нас такой садружнасці цяпер не адчуваецца, нашы кампазітары адыраліся ад паэтаў. Вось чаму многія песні пішуцца на ініцыялы і неадказна на мастацкіх адносінах таксты. А. Ракава гаворыць таксама аб прапагандае беларускай музыкі ў рэспубліканскім друку і аб якасці прадэманстрацыі музычных серад у Саюзе кампазітараў.

У сваёй прамоўе музыказнаўца Г. Глушчанка казаў, што будучы даследчык нацыянальнай беларускай музыкі павінен адзначыць IV а'езд кампазітараў Беларусі як пераможны момант у гісторыі развіцця сімфанічнага жанра ў рэспубліцы. На думку прамоўцы, ва ўсіх сімфоніях, якія былі паказаны на а'ездзе, ёсць многа цікавага, яркага, эмісіюнальнага, і амаль кожная з іх глыбока індывідуальна па сваёй музычнай мове, гармоніі, вобразнасці і разам з тым вылучаецца канкрэтнымі задумі і эмісіюнальнасцю. Гаворачы аб Шостай сімфоніі М. Алядзюка, Г. Глушчанка выказаў думку, што ў ёй мала шчыраці, што ў некалькіх халаднаватых музычных пераважжае рацыянальнае пачатак.

Як і папярэднія прамоўцы, Г. Глушчанка адзначыў добрыя якасці акадэмічна-сімфанічнай пазмы Г. Вагнера «Вечна жыва», балета Я. Глебава «Мара», Фартэп'янага трыа А. Багатырова і выказаў крытычныя заўвагі ў адрас оперы Ю. Семіянік «Калочая ружа». Спінюшычы на пытанніх для кампазітарскай арганізацыі Беларусі і іх трэба разумець у самым шырокім сэнсе, а не як суккупнасць тэхнічных сродкаў.

Працягваючы думку свайго ўчальніка калегі Л. Калядука, Г. Глушчанка гаворыць аб дэспічнай падрыхтоўцы кампазітарскіх і музыкантаў у нашай рэспубліцы, што вельмі адмоўна адыгравае на работе творчых арганізацый, радзі, тэлебачання, перыядычнага друку, музычных школ і адукацыйна. Прамоўца прапанаваў арганізаваць пры кансерваторыі падрыхтоўчае аддзяленне для падрыхтоўкі кампазітараў і музыкантаў, а пры музычных школах-адукацыйных метадычныя кабінеты.

Палемізуючы з аўтарам крытычных заўваг аб оперы Ю. Семіянік «Калочая ружа», галоўны дырэктар Беларускага тэатра оперы і балета, народны арыстэст рэспублікі Л. Любімаў выказаў думку, што з'яўленне на сцэне тэатра спектакляў на сучасную тэматыку вельмі карыснае справа і, нягледзячы на асобныя недахопы, гэты спектакль заахвіць любоў і павагу слухачоў. Іх трэба разглядаць як творчыя спробы, якія рухаюць наперад беларускае музычнае мастацтва.

Па словах прамоўцы, калектыв тэатра вельмі цёпла сустраў «Калочую ружу», адзінае дадатнае якасці і гэтай аэнка з'яўляецца правільнай. Працягваючы сваю думку, Л. Любімаў гаворыць: нам трэба паставіць справу так, каб пры аэным мастацкага твора ўлічваўся голас шырокай грамадскасці, голас народа, сапраўднага творцы і самага галоўнага аэаўцы духоўных каштоўнасцей сацыялістычнага грамадства. Прафесіянальнае крытыка таксама павінна абав'язваць на думку шырокай грамадскасці.

Заканчваючы сваю прамоўу, Л. Любімаў гаворыць, што Тэатр оперы і балета ў наступным сезоне адновіць оперы А. Багатырова «Надзёжда Дурава» і Я. Цікоцкага «Міхась Падгорны».

Недзявольна важным для агульнага развіцця маладых кампазітараў, Р. Бутвілюскай лічыць іх шырокае аэаствя з музычнай брацінай рэспублікі Саваецкага Саюза. Прамоўца прапанаваў часцей аэаствяваць вядучых маладых кампазітараў на вясках, творчасці сваіх калег у Маскву і ішчыя гарады. Для палепшэння аэаствя твораў беларускай музыкі на магій-тэатронную плёнку Р. Бутвілюскай раіць заахвіць у Мінск кваліфікаваных гукарэжысёраў, якія добра ведалі б апаратуру, акустыку і ўмелі б разбірацца ў партытурах. На яго думку, кнігагандаль прыво-завіў у нашыя магазіны Беларусі мала партытур і новых твораў кампазітараў брацінай рэспублікі і краін народнай дэмакратыі і гэта не дае магчымасці маладым музыкантам быць у курсе падзей сучаснага музычнага жыцця. Малыя мы тыражы выдае музычную літаратуру Беларускай дэмакратыі.

Р. Бутвілюскай лічыць, што Канцэрт для вялікай і аэаркестр П. Падкавырава — твор мала цікавы і яго не трэба было ўключыць у праграму канцэрта а'езда, а Сімфонія Д. Смольскага пакідае ўражанне незавершанасці.

З вялікай глыбока аргументава-най прамовай выступіў на а'ездзе маскоўскі кампазітар М. Чулакі.

— Мне вельмі прыемна ба-чыць, — кажаў ён, — як расце кампазітарская арганізацыя Белар-усі. Сваю кампазітарскую выхадзіць на шырокую дарогу, убагачаючы новымі маладымі ісламі. Побач з кампазітарамі старажытнага пака-лення ўзнікаюць маладыя і стара-е калеры супрацоўніцтва з тра-дыцыйна і наватарства і пошукі. Гэта два бакі аднаго і таго ж пра-цэсу, бо кожнае наватарства аб-ав'язвае на традыцыю, кожная традыцыя наватарства як трам-плін для наватарства.

Гаворачы аб праслуханых творах беларускай музыкі, М. Чулакі адзначыў, што ў Шостай сімфоніі М. Алядзюка імінуўся вырашчаны складаную творчую задачу — даць абагулены сімфанічны воб-раз, пераходзячы ад рыс вясёлых, радасных да момантаў трагічных, ад жарту, нават сарказму да мо-ментаў вялікага напружання. І ма-гчыма таму сімфонія мае кры-ху фрагментарны характар. Яна распаўсюджае на асобныя эпізоды, кожны з якіх успрымаецца неад-заткова ясна.

Сімфонія Л. Абелішчы, па ўра-жанню прамоўцы, — твор іскра-най, майстэрскі, з вялікай жыц-навай напоўненасцю. Ён цудоўны па форме, у ім адыгравае мно-га ад нацыянальнай, музыкі, бо-ітанічнай беларускіх народных песень.

Прычыны няўдачы Канцэрта для вялікай і аэаркестр П. Пад-кавырава М. Чулакі бачыць у вя-лікім разрыве паміж уступам тан-цавальнага і шумлівага характару, усеі аэаркеструкай і вялікай, неі-кавай сольнай партыяй вяліка-лі.

Прамоўца высока аспявае му-зыку балета Я. Глебава «Мара», якое адзначае слабаеці лібрэта, якое надзвычай ужо наадоў па-рошэе слухача ў капіталістычны свет з яго рэстаранамі і танцамі і вельмі мала расказвае аб падзе-ях у жыцці гераіні на Радзіме. Не

Р. Бутвілюскі.

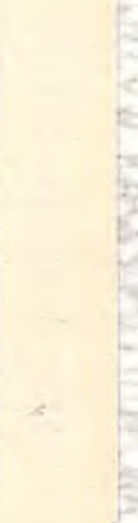
Т. Дубкова.

Ю. Семіянік.

Л. Абелішчы.

Д. Смольскі.

вельмі ўдалы і першы акт балета, асабліва сцэна, калі гераіня тра-піла на саваецкі карабель, у ёй ма-ла сапраўды балетнага.

Музычны стыль твора вызна-чаецца занадта частым выкарыста-нем септакордаў, якія толькі пе-рашкарджваюць, робяць уражанне быццам у творы няма гармоніі і наадоў крыху адантонію харак-тарыстыку персанажам спектакля.

Дарэчы, добрую аэнку Сім-фоніі Д. Чароднічкі і Р. Бутвілюскага, прамоўца спінюе на Сі-мфонію Д. Смольскага, у якой побач з эмацыянальнасцю і паў-ным майстэрствам ён бачыць і элементы залішняга пэсімізму і расчаравання, вытокамі якіх з'яўляюцца ўражанні аўтара ад літаратуры, музыкі.

Не задаволены М. Чулакі кан-цэрта масавай пэсіі і эстраднай музыкі, а таксама музыкі для дзя-цей. У праграмах гэтых канцэртаў было мала новага і, за выключе-нем некалькіх твораў, яны былі шорымі і адзінаццымі. Стае бел-ларуская эстраднай музыкі выклі-кае трыгую і патрабуе прыняцця неадкладных захадаў.

Трыгую за стае выхадзіць справа прапанаваць у наступны год старэйшага аэаствя рэдакцыі му-зычнай літаратуры Беларускай дэ-макратыі кампазітара Д. Камінскага. Ён расказаў аб тых цяжкасцях, з якімі даводзіцца сустракацца пры выданні і продажу наш. Галоўныя з іх — аэастыныс паліграфічнай базы, абмежаваны склад рэдак-цыі, дрэзна распаўсюджанне кнігагандлем музычнай літарату-ры, на якую быццам бы амаль ні-ма заявак ад кніжных магазінаў рэспублікі.

Мала пасылання музычнай лі-таратуры ў брацінай рэспублікі Са-ваецкага Саюза, большасць выдан-няў разлічанае толькі на патрэ-бы Беларусі. Недахопам з'яўляе-ца і тое, што пры складанні пла-наў выдавецтва праўленне Саюза кампазітараў не заахвіць ўключыць у іх толькі лепшыя творы, а часта дае пра тое, каб усе без выклі-чення кампазітары былі прадста-ўлены ў выдавецтве, не заа-жваючы на якасці іх музыкі.

— Беларускае кампазітарскае арганізацыя праішла вялікі, скла-даны шлях, — казаў у сваёй пра-моўе заслужаны дзеяч мастацтва РСФСР, кампазітар М. Каваль. — У не істэрычным летанісе ёсць ня-мала добрых сторакоў, але не раз-станавіўшы ў творчым сэрцы вялі-кага вялікую трыгую. Ужо многа гаварылася аб тым, што тут не было належнага таварыскага а-днання. Пры правільным імкненні да нацыянальнай вытока і народ-насці, музычнае творчасць нека-торых беларускіх кампазітараў вы-лучалася недастаткова мастац-кай пераконаўчасцю, рэзкім ад-стаўленнем іх майстэрства ад ле-пшых прыкладаў творчасці кам-пазітараў Саваецкага Саюза. Ха-ва-рыце ўспрыняць крытыкі выхо-дзіць часам нават за рамкі кам-пазітарскай крытывасці. На жаль, некаторыя сляды гэтай з-я-вы мы, гасці, адчулі і цяпер. Нам хацелася б бачыць беларускую арганізацыю моцнай і згуртава-най, каб таварыска, прышчы-но-

вая крытыка была паставлена ў ёй на патрэбную вышыню.

Далей прамоўца пералічыў творы, якія яму найбольш спадабалі-ся.

Гаворачы пра уверцюру М. Аля-дзюка «Зіні, маладосць», М. Ка-валь адзначыў, што гэтае аэаствя за тое, што твор паслаблены неадзатко-ваасцю сімфанічнага паёку з му-зыкі і драбніцай аэаркеструкай. Нацыянальнае меладзічнае матэры-ял, на думку прамоўцы, ёсць у сімфоніі Л. Абелішчы, у якой ін-тэлектуальны пачатак поўнаасю адпавядае эмацыянальнаму. Ад-нак залішняе аэаркестраванне вы-танчанае твора часам заахвіць а-спявае нацыянальнае матэрыял.

Прамоўца гаварыў аб яркай мелуінісцы аэаркеструкай, сапраў-дным кампазітарскім мысленні ў сімфоніях Р. Бутвілюскага, У. Чароднічкі і Д. Смольскага і некаторым уплыве на гэтыя творы музыкі С. Пракоф'ева, Д. Шоста-ковіча і Р. Штрауса. На жаль, га-ворчы М. Каваль, я не пачуў у творах маладых гарачай любі да народнай пэсеннасці. Ён заахва-жыў, што творчае моладзь, кляпо-чыцца аб тэхнічнай дасканаласці твораў, мала аддае увагу нацы-янальным элементам у музычным мове.

Ад маладых мастакоў, — ка-заў прамоўца, — чакаюць вельмі шчырай творчасці, вялікіх думак і разнакараваных, шчырага і яркага адлюстравання жыцця. Таму сэр-цам ніяк не ўспрымаш змест сімфоніі Д. Смольскага, бо неа-дмо, адкуль у музыцы гэтага юнака так многа безахаднага смутку, адзіноц і індывідуаль-нага адасобленасці.

Аб вялікай рабоце беларускіх кампазітараў па аэстычным вы-хаванню працоўных расказаў у сваім выступленні загадчык Мала-дзёнскага гарадскога аддзела культуры В. Носаў. За апошнія гады Саюз кампазітараў наладзіў вялікую колькасць сустрач-канцэ-ртаў з рабочымі прамысловых пра-дпрыемстваў, прапанаўнікамі сельска-й гаспадаркі. Заўсёды яны прахо-дзіць як вялікае свята беларус-кае музычнае мастацтва і пры-носіць асааду і карысць усім удзельнікам.

За дэспіную дапамогу мастац-кай самадзейнасці савет гарадско-га аддзела культуры і Дома на-маладзёў таварысці Маладзёна-ўскага аддзела Ганаровымі грама-дзян кампазітараў М. Алядзюка, Д. Лукаса, У. Алоўнікава і Р. Семіянік, а Я. Цікоцкага і Р. Шчырма залічылі ганаровымі кіраўнікамі калектываў мастацкай самадзейнасці гарада.

Заканчваючы пытанні прапаган-ды беларускай музыкі, прамоўца казаў, што песні беларускіх кам-пазітараў для самадзейнасці вы-хадзіць нязначнымі тыражамі.

Аб тым, што кампазітар Ю. Се-міянік правільна зраўнаваў кры-тыку ў сваёй адрас, сведчыла яго выступленне на а'ездзе, у якім ён падзякаваў сваім калегам за за-шырокую аэнку яго оперы і па-радаў, накіраваных на не паліп-нацыі. Не заахвіць ён толькі з крытыкай Д. Смольскага, якая,

лічыць ён, па сваёй характары была тэндэнцыйнай і ў многім несправядлівай.

Вырашэнню праблемы кадраў для кампазітарскага аддзялення кансерваторыі, па словах Ю. Се-міянік, магло б дапамагчы а-дкрывіць у Мінску харавога вучы-лішча-інтэрната, разлічанага на музычна-здольных дзяцей з усеі рэспублікі.

— У перыяд паміж III і IV а'ездамі кампазітараў Беларусі адбыліся вялікія падзеі ў жыцці нашага народа, — казаў у сваёй прамоўе пачальнік Уважання на справе мастацтва XXII а'езд КПСС. Саваецкі чалавек адынае з першых апынуўся ў космасе. Усё гэта вялікія падзеі адбыліся на жыцці творчага калектыву кам-пазітараў.

На думку прамоўцы, балет Я. Глебава «Мара» — сур'ёзна-е з'ява ў нашым мастацтве. Оперы тэатр атрымаў вялікую перамогу, паставіўшы гэты спектакль. Далей Я. Паратаў гаворыць, што опера «Калочая ружа» не з'яўляецца творам ідэальным, але мае такія дадатныя якасці, якія дазваляюць прабаць аўтара недахопам. Імк-ненне кампазітара, рэжысёра і ды-рэжора працягвае гэты твор з пазіцыі сённяшняга дня, стварыў у спектаклі атмасферу радасці, шчыраці ў жыцці нашай моладзі, адлюстраванне і імкненне ў буд-учыню згладжвае недахопы твора.

Прамоўца гаворыць, што Д. Смольскі няправільна лічыць гэты твор безустойным.

Пералічыўшы некаторыя творы, якія, на думку прамоўцы, вы-лучаюцца дадатнымі якасцямі, ён спінюе на пытанніх павышэння майстэрства беларускіх кампазі-тараў, пажалаў ім пашыршы свае партытуры за кошт новых, суча-сных, музычных інструментаў. За-дачы нашых кампазітараў, — га-ворчы Я. Паратаў, — напісць новыя творы на сучасную тэма-тыку, адлюстраванне жыцця са-ваецкага чалавека — будаўніц ка-мунізму. Трэба шукаць новыя шляхі, новыя формы для вы-хавання новага эмісту, правільна-га наватарства ў добрым разуменні гэтага слова і сваяго берагчы чы-сціна нашай ідэалогіі, чысціну нашага метаду сацыялістычнага рэалізму.

Рэктар Беларускай дзяржаўнай кансерваторыі, заслужаны дзеяч мастацтва рэспублікі А. Багаты-роў у сваёй прамоўе гаварыў аб тым, што кансерваторыя адывае недахопы ў кадрах для кампазі-тарскага і музыкантаўскага фа-культэтаў, аб дрэзнай професія-нальнай падрыхтоўцы гэтых ка-драў. Аэастыныс тэатрычнай адыгравае ў музычных вучылі-шчах, дрэзна паставіўшы музы-кальнае выхаванне дзяцей у агульна-адукацыйных школах, слаба ўка-малеваць музычным навучаль-ным ўстановам кваліфікаванымі пе-дагагамі. Каб ліквідаваць гэтыя недахопы, трэба адкрыць рэспуб-ліканскае харавое вучылішча, му-зычна-педагагічны «факультэт» і даухадковы курсы па падрыхтоў-цы кампазітарскіх і музыкантаў-чых кадраў.

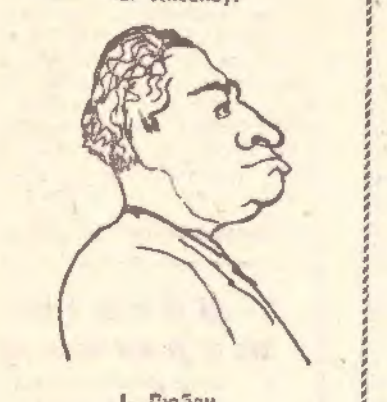
Л. Любімаў.

У спрэчках выступілі таксама старшыня праўлення Беларускага тэатральнага таварыства, народ-ная арыстка СССР Л. Алексан-дарская, кампазітары І. Любан (Масква) і Л. Файзі (Казань), кампазітар М. Алядзюка, музы-казнаўца К. Сіпчанінаў, рэдактар выдавецтва «Советский композитор» А. Вузоўскі, супрацоўнікі Інстытута мастацтвазнаўства, эт-награфіі і фальклору АН БССР С. Місько і Л. Фёдарав, самадзей-ныя кампазітары П. Касач і П. Шылоўскі.

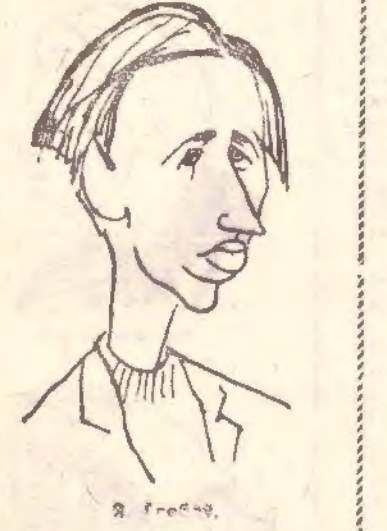
З вялікай прамовай на а'ездзе выступіў сакратар ЦК КПБ В. Ф. Шаўра. Тав. В. Ф. Шаўра пра-чытаў прывітанне ЦК КПБ у адрас IV а'езда кампазітараў. Затым дэ-легаты а'езда і гасці з вялікім уздамкам прынялі тэкст прывіта-нага пісьма ЦК КПСС і рэзолью-цыю а'езда. З заключнымі словамі выступіў Я. Цікоцкі. Выбрана новае праўленне Саюза кампа-зітараў Беларусі ў складзе — Я. Цікоцкага, М. Алядзюка, А. Ба-гатырова, Р. Шчырма, Г. Цітовіча, Д. Камінскага, Г. Вагнера, Ю. Се-міянік, І. Нісненіч, а таксама рэзідэнткамі. Дэлегатамі на а'езд кампазітараў Саюза ССР выбраны Я. Цікоцкі, М. Алядзю-ка, Р. Шаўра, А. Багатыроў, Д. Ка-мінскі, Г. Вагнер, Ю. Семіянік, І. Нісненіч, І. Кузняшоў, Я. Гле-баў, Р. Бутвілюскі і Д. Смоль-скі.

С. Аксент.

І. Рыбен.

І. Нісненіч.

І. Нісненіч.

Б. Смольскі.

ЛИТАРАТУРА І МАСТАЦТВА

27 сакавіка 1962 года

ПЫТАЙ У КНІГАРНІ ПРА ВЯЛІК ПОДЗВІГ

Вышла ў свет яшчэ адна кніга пра партызанскіх саваецка-га чалавека, яшчэ адно даку-мэнтальнае апавяданне пра народ-ных мсціўцаў — сінюю і даюч Беларусі партызанскіх. Гэтую кнігу да традыцыйным малюнкам на вок-лаш — бярэць у рукі з цікава-сцю і хваляваннем. Напісана яна неспарэным узлельнікам і сред-ным незабытых падзей.

Кніга Аляксандра Раманава «На зямлі непакорнай» апра-дывае гэты падвядзеньні. Про-ста і бясхатрасна расказвае аў-

тар — былы камандзір партызан-скай брыгады імя Ракасоўскага — аб змаганні народных мсціўцаў на зямлі старажытнай Палачыны. У аэрым гэтым апавяданні а-дчуваеш высокі пафас усенароднай барацьбы, годнасць за сваю Ра-дзіму, свай народ.

Дзяжні дні лета 1941 года. Варожыя аэрукжні, фашысцкая аяліна. Але і ў гэтыя дні не зла-няны дзю барацьбы, гарача, усе-перамагаюча вера саваецкіх лю-дзей у сваю перамогу. Баба Ша-мата, якая, рызкуючы жыццём, хавае аэрукжніцаў-чырвоаармей-цаў, безымкны арыст, які за ка-лоным дэтам гітлераўскага кан-цэнтэра сьпявае «Мы кузнецы і дух наш моладу», Барыс Вялічэны — «на прафесіі» — медык, па справах — партызан, і 19 адважных, што рашаюцца на рызкоўны ўдзел і магчыму смерці, чым ганебны палон, тысячы і тысячы патрыя-ты — партызан і партызанскіх сувяз-ных — гэта і ёсць народ, ска-рыць які немагчыма. Партызанскі

Гэта было ў Чувашы

«У нас на Буле» — так на-зваецца апавесць сучаснага чуваш-скага пісьменніка Аляксея Талі-ра, якая выйшла ў Дзяржаўным выдавецтве БССР у перакладзе П. Рунца на беларускую мову.

Аўтар паказвае дакастрычні-цкую чувашскую вёску, барацьбу працоўных за свабоду і шчасце. Галоўны герой апавесці — хлоп-чык Сандор, ад яго імя і вядзе-ца апавяданне.

Малюні да кнігі зрабіў мастак А. Карчэгіч.

рух, як пераконаў

ЖЫВЕ Ў ВЁСЦЫ ІНТЭЛІГЕНТ...

